

Projekt je realizovaný vďaka podpore:

4. február 2014

TLAČOVÁ SPRÁVA

Výsledky Hodnotenia samosprávnych opatrení (HSO) v regiónoch SR za obdobie 4. štvrtroka 2013

Centrum pre hospodársky rozvoj (CPHR), prináša výsledky projektu **Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO)**. V rámci projektu sa štvrtročne vyjadrujú ekonomickí analytici, podnikatelia, primátori a starostovia, zástupcovia akademickej obce, stavovských a mimovládnych organizácií k navrhovaným a realizovaným opatreniam samosprávnych inštitúcií na úrovni obcí, miest i krajov. Projekt HSO tak prináša názor odbornej verejnosti na dôležité opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Partnerom projektu je **Združenie miest a obcí SR**, realizovaný je vďaka podpore spoločností *Municipalia, a.s.* a *ZSE, a.s.*

Výsledky:

Najvyššie oceneným opatrením za obdobie **október až december 2013** sa stalo **zriadenie technologicky moderne špeciálnej skládky na zelený odpad v Spišskej Novej Vsi**. Rýchlokompostéry sú v nej riadené počítačom a už v priebehu 3-4 dní vzniká kompost, ktorý sa opätovne využíva v mestskej zeleni i lesnej škôlke.

Poradie opatrení od najlepšie k najhoršie hodnoteným: (pozitívne opatrenia majú plusový rating, negatívne mínusový)

Hodnotenie samosprávnych opatrení	Rating
	[300, -300]
1. Spišská Nová Ves spracúva bioodpad expresne rýchlo	137
2. Šahy bojujú s čiernymi skládkami pomocou fotopascí	118
3. Vráble bránia zneužívaniu sociálnych dávok prostredníctvom poukážok	98
4. Spišská Nová Ves nasadila do boja proti zlodejom kovov plasty	61
5. Neštandardné financovanie prác okolo domu seniorov v Nitre pokračuje	-127

6. V Hnúšti minuli eurofondy aj na luxus	-141
7. Starostka Oravskej Lesnej sa vozí do parlamentu obecným autom	-162

Druhým najúspešnejším samosprávnym opatrením v štvrtom štvrtroku 2013 sa **stala inštalácia fotopascí na čiernych skládkach v Šahách**. Sú prepojené s počítačmi mestskej polície, kam snímky posielajú e-mailom. Vývozcov odpadku tak môže polícia pomerne rýchlo identifikovať aj sankcionovať, čo sa jej doposiaľ nevelmi darilo.

Ako tretie najúspešnejšie opatrenie štvrtého štvrtroka 2013 bola vyhodnotená **zmena spôsobu vyplácania sociálnych dávok vo Vrábloch** tak, že rodičia po novom dostávajú poukážky, za ktoré si nakúpia presne vymedzený tovar, nie však alkohol či cigarety.

Najmenej prínosným opatrením sa stalo **konanie starostky Oravskej Lesnej (a zároveň poslankyne NR SR), ktorá na cesty do parlamentu využíva obecné auto**. A to aj napriek tomu, že na takéto využitie obecného automobilu nemá súhlas zastupiteľstva a nie je doriešené ani financovanie týchto ciest.

Podrobný popis opatrení a vybrané komentáre hodnotiteľov

1. Spišská Nová Ves spracúva bioodpad expresne rýchlo

V Spišskej Novej Vsi spracúvajú zelený odpad pomocou moderných technológií. Zriadili špeciálnu skládku, v ktorej spracúvajú navozenú slamu, trávu, konáre, burinu, kvety a lístie z mesta a jeho okolia. Zelený odpad najskôr štiepkujú a v špeciálnych strojoch rýchlym procesom tzv. fermentácie premieňajú na žiadané hnojivo. Rýchlokompostéry sú riadené počítačom, zmes sa v nich mieša a pri teplote do 70 °C sa zbaví semien, burín i baktérií. Už v priebehu 3-4 dní vznikne kompost, ktorý sa opätovne využíva v mestskej zeleni i lesnej škôlke. Od spustenia skúšobnej prevádzky v auguste 2013 takto mesto do konca roka vyprodukovalo 176,6 ton kompostu.

Kompostovanie je prírode najbližší spôsob, ako nakladať so zeleným odpadom. Bioodpad tvorí podľa prieskumov v SR až 30-45 % podiel tuhého komunálneho odpadu. Sám o sebe je neškodný, ale jeho zmiešavanie s ostatnými druhmi odpadu škodí životnému prostrediu, pretože prispieva k zvýšeniu škodlivých nekontrolovateľných reakcií na skládkach a spaľovniach (napr. na skládkach vzniká nebezpečný plyn - metán, pri pálení bioodpadu s obsahom chlóru unikajú vysokotoxické dioxíny a pod.).

Komentár

Hodnotiaci prideliť opatreniu najvyšší počet bodov nielen za vysoko ekologický spôsob spracovania bioodpadu, ale aj za to, že súčasne rieši aj problém skládkovania, ktorý je veľmi nákladný a obvykle býva v odpadovom hospodárstve veľkým problémom. Viacerí hodnotiaci však poukázali aj na fakt, že miestna prevádzka by nevznikla bez významnej dotácie z európskych peňazí, čo nie je systémovým riešením financovania oblastí, ktoré samosprávam vyplývajú z ich kompetencií.

Aj podľa **Ľubice Trubíniovej**, *projektovej manažérke iniciatívy Bratislava otvorene* je uvedený spôsob spracovania zeleného odpadu najlepší a je veľmi užitočným pozitívnym vzorom pre iné obce, pretože Slovensko ako celok v tomto ešte výrazne zaostáva za rozvinutým svetom. Jediným možným vylepšením tejto situácie – a zároveň dosiahnutím trvalej udržateľnosti v tomto smere – je už len systematické znižovanie objemu bioodpadu, ktorý však vždy bude v nejakom množstve existovať, teda využívanie biomasy ekologickým a zároveň čo najekonomickejším a najšetrnejším spôsobom.

Ako pozitívny príklad označil opatrenie aj **Eduard Vokál**, *primátor mesta Lipany*. Podľa jeho názoru, by bolo vhodné posúdiť, aké veľké boli náklady na technologické zariadenia a či takéto zariadenia je možné vybudovať aj v iných komunitách aj bez použitia európskych zdrojov. Je presvedčený, že systém financovania samospráv musí byť nastavený tak, aby z vlastných prostriedkov bolo možné financovať všetky kompetencie, ktoré sú samosprávam zverené zákonom. Je totiž nesprávne, ak je to možné len a len s použitím európskych zdrojov, ktoré majú byť len doplnkové, čo v súčasnosti nie je praxou.

2. Šahy bojujú s čiernymi skládkami pomocou fotopascí

Dlhodobé problémy s čiernymi skládkami sa Šahy rozhodli riešiť inštaláciou fotopascí na miestach, kde sa odpadu obyvatelia snažili načierno zbaviť najčastejšie. A to aj napriek tomu, že o vývoz smetí a odpadu z domácností je v meste dobre postarané. Starajú sa o to technické služby, ktoré odpad pravidelne vozia na medziskládku a odtiaľ ho priebežne odvážajú do 35 kilometrov vzdialenej Sikenice.

Mesto malo s likvidáciou čiernych skládok odpadu značné náklady, pretože odhaľovanie páchatelov bolo veľmi ťažké. Šesť mestských policajtov totiž nemalo šancu striechnúť vždy a všade a ostatní ľudia nechceli oznamovať totožnosť tvorcov čiernych skládok. Usvedčiť sa ich dalo iba v prípade, ak boli prichytení pri nelegálnom vývoze odpadu, avšak takýchto prípadov veľa nebolo.

Ľudí na prítomnosť fotopascí upozorňujú informačné tabule umiestnené na viditeľných miestach. Majú pohybové snímače a aktivujú sa pri pohybe v miestach, ktoré sledujú. Tie môžu buď fotografovať, alebo nakrúcať. Fotopasce sú prepojené s počítačmi mestskej polície, kam snímky posielajú e-mailom. Vývozcov odpadku tak môže polícia pomerne rýchlo identifikovať aj sankcionovať. Všeobecne záväzné nariadenie mesta umožňuje udeľovať pokutu do 30 eur.

Komentár

Aj druhé najocenenejšie opatrenie si svoje postavenie v hodnotení vyslúžilo hlavne za svoju inovatívnosť, keď mesto na riešenie problému nenasadilo zvyčajné postupy, ale vyspelé technológie.

Že ide o pekný príklad inovácie si myslí aj *politológ Ivan Rončák*. Boj s vandalizmom je totiž podľa neho najťažším bojom, preto každý nápad ako vandalizmus eliminovať stojí za pokus.

Za veľmi dobrý spôsob riešenia problému označil predmetné opatrenie aj **Eduard Vokál**. Uviedol, že podobný systém – kamery - na riešenie takýchto problémov sa používa aj Lipanoch (ktorých je primátorom), a preto pozná jeho klady aj zápory. Nevýhody vidí v tom, že konanie priestupkov v tejto oblasti sa

presúva do iných lokalít, ktoré nie sú strážené. Naopak, ako veľkú výhodu vidí to, že fotopasce sa tiež dajú presúvať podľa potreby.

3. Vráble bránia zneužívaniu sociálnych dávok prostredníctvom poukážok

Alkohol či cigarety si donedávna mohli vo Vrábľoch zakúpiť rodičia za dávky, ktoré dostali na svoje deti. Mesto preto zmenilo spôsob vyplácania sociálnych dávok tak, že rodičia po novom dostávajú poukážky, za ktoré si nakúpia presne vymedzený tovar, nie však alkohol či cigarety.

Rodičom sa zmeny nepáčia, mesto však opatrenie odôvodňuje zneužívaním príspevku určeného na výživu a výchovu dieťaťa. Rodičia nepredkladali bloky z nákupov, prípadne tovar nebol vhodný pre starostlivosť o dieťa. Išlo prevažne o tabakové výrobky, alkohol a podobne. Dokonca boli i prípady, keď rodičia vyberali odpadkové koše pri predajniach a na úrade predkladali pokladničné bloky iných ľudí, ktoré v nich našli odhodené.

Za poukážky teraz môžu nakúpiť iba vybrané druhy tovarov, aj to iba vo vybraných predajniach, preto ich zneužitie je omnoho ťažšie, než tomu bolo predtým.

Komentár

Opatrenie bolo členmi komisie hodnotené pozitívne ani nie za mechanizmus samotný, keďže ho využívajú aj iné obce, ako skôr za ochotu miestnej samosprávy vynaložiť námahu aspoň na elimináciu niektorých negatívnych javov v miestnej komunite sociálne odkázaných ľudí.

Názor, že ide o overený, hoci náročnejší postup zo strany samosprávy, ktorý je potrebné využívať v opodstatnených prípadoch, vyjadril aj **Ján Buček**, pedagóg na Prírodovedeckej fakulte UK, Katedre humánnej geografie a demogeografie. Myslí si, že opatrenie môže podstatným spôsobom pomôcť a chrániť najmä záujmy a potreby detí z dotknutých rodín.

Naopak, **Martin Šuster**, ekonóm z Národnej banky Slovenska si nie je istý, či by obce mali ísť až takto ďaleko pri mikromanžovaní sociálne odkázaných domácností. Podľa jeho názoru, účelom sociálnych dávok je pomôcť tým, ktorí sa – často nie vlastnou vinou – dostali do ťažkej hospodárskej situácie. Ak si však obec je istá, že rodičia detí nie sú bez prísneho dohľadu mesta schopní „rozumne“ využiť dávky a riadne sa postarať o svoje deti, správny postup by bol podať podnet na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý by mal situáciu riadne prešetriť a konať, ak sa potvrdí, že rodičia nie sú schopní riadne sa o deti postarať.

4. Spišská Nová Ves nasadila do boja proti zlodejom kovov plasty

Samosprávy sa bránia proti zlodejom železných kovov rôznymi spôsobmi. Kým napríklad v Levoči kanálové poklapy privárajú, aby ich zlodeji nemohli ukradnúť, na Spiši sa rozhodli ísť inou cestou. V Spišskej Novej Vsi sa samospráva rozhodla, že najúčinnjší spôsob, ako ochrániť kanálové kryty, ktoré sú častým terčom útokov zlodejov, je ich výmena za plastové.

Chýbajúci kanálový kryt je mimoriadne nebezpečným ohrozením bezpečnosti ľudí, preto sa ho spišskonovoveská samospráva snaží riešiť prioritne.

S výmenou krytov začala v problémových lokalitách a postupne chce vymeniť všetky kryty v meste. Rýchlosť výmeny krytov však brzdí nedostatok peňazí, pretože jeden plastový kryt stojí až 120 eur, čo je viac, ako liatinový kryt.

Komentár

Hodnotiaca komisia ocenila snahu mesta popasovať sa s týmto typom vandalizmu spôsobom, ktorý možno nie je optimálny, ale je určite inovatívny. Viacerí hodnotiaci však zároveň poukázali na druhú stranu tej istej mince, a tou slabá vymožiteľnosť práva, keď stále pretrváva výkup poklopov zo strany viacerých miestnych zberných surovín, hoci je to nezákonné, keďže je zjavné, že pochádzajú z krádeží.

Aj **Luboš Vagač**, riaditeľ Centra pre hospodársky rozvoj si myslí, že nahradenie kovu iným materiálom je určite lepšie riešenie ako priváranie kovových poklopov, keďže to bráni rýchlemu otvoreniu v prípade nutnosti. Rovnako je toho názoru, že väčší poriadok je potrebné urobiť aj u výkupcov kovov, keďže podľa zdokumentovaných prípadov stále dochádza od odkupovaniu celých či rozrezaných poklopov.

Aj **Antonín Eliáš**, šéfredaktor časopisu *OBEC a finance* z Českej republiky upozornil na bezpečnostný aspekt krádeží poklopov. Problematika uvedených krádeží sa dotýka bezpečnosti nie len na komunikáciách, ale v mnohých prípadoch ide o krádeže predmetov z farebných kovov (hliník, meď), keď dochádza k nebezpečnému ohrozeniu životov (napr. na železnici). Poukázal na situáciu v ČR, kde sa táto problematika údajne rieši takisto neúspešne, keďže aj tamojší výkupcovia ich výkupom nepriamo podporujú trestnú činnosť. Prístup mesta preto vníma ako logický a správny, aj keď je to bohužiaľ nákladnejšie pre rozpočet mesta.

5. Neštandardné financovanie prác okolo domu seniorov v Nitre pokračuje

Nitrianski mestskí kontrolóri zistili, že mesto zaplatilo za zeleň, ktorá mala byť vysadená okolo zariadenia pre seniorov celkom 14 583 eur, pričom však v skutočnosti bola vysadená zeleň len v hodnote 700 eur. Rozdiel medzi fakturovanou sumou a skutočnými dodávkami je teda 13 904,21 eura bez DPH. Hoci mestu vznikla pohľadávka za sadovnicke práce, od generálneho dodávateľa stavby ju vymáhať nebude, pretože podľa prednostu vykonala "iné práce v prospech mesta", ktoré by mu dokonca malo ešte 7,14 eur doplatiť, na ktoré si však zhotoviteľ údajne nenárokuje. Za vzniknuté nedostatky mesto potrestalo zamestnanca, ktorý robil stavebný dozor. Je však otázne, či je v poriadku, že boli zo strany dodávateľa účtované iné položky, aké boli skutočne vykonané a mesto s tým problém nemá.

Nezrovnalosti okolo vysadenej zelene pri dome seniorov pritom nie sú jedinými. Už samotný polročný odklad otvorenia zariadenia bol spôsobený problémom s fasádou, na ktorú generálny dodávateľ použil iný - lacnejší izolačný materiál, ako mal, čo musel dodatočne napraviť. Aj táto zámena izolačného materiálu ušla stavebnému dozoru, mali ju odhaliť až hasiči. Do domu seniorov bolo tiež kúpené zariadenie pre bufet a cukráreň za 20 339 eur, ktoré je dodnes uskladnené v originálnych obaloch. Ďalších 185 945 eur stála zdravotnícka a rehabilitačná technika, pritom veľkú časť z nej nedokážu v zariadení využiť.

Nevyužitý zostáva aj rehabilitačný bazén za 34 243 eur, v ktorom sa nikdy nikto nekúpil, čo mesto zdôvodnilo tým, že jeho prevádzka by bola finančne náročná. Pôvodne mala rekonštrukcia budovy pre seniorov na Zobore vyjsť na 4 174 500 eur s DPH. V októbri 2011 však bol s generálnym dodávateľom podpísaný dodatok o doplnkových prácach v celkovej hodnote 498 307 eur s DPH. Podľa kontrolórov sa tak ale stalo až po tom, ako boli práce vykonané, čo má byť v rozpore so zmluvou.

Komentár

Respondenti vnímali dané opatrenie väčšinou ako príklad pravdepodobnej korupcie a klientelizmu, kde došlo k mnohým pochybeniam a k plytvaniu finančnými prostriedkami so všetkými negatívnymi súvislosťami.

Aj **Ján Buček** vyjadril názor, že ide jednoznačne o nezvládnutý proces, od zámeru, prípravy, projektov, až po realizáciu, ktorý je ťažko predstaviteľný v štandardných podmienkach. Vykazovanie prác v rámci projektu, ktoré boli vykonané inde patrí podľa neho už do oblasti kreatívneho a krízového účtovania. Nepozdávajú sa mu ani vzťahy mesta s dodávateľmi, ktoré sú až príliš ústretové. Jediným pozitívom, ktoré na prípade vidí, je, že sa k týmto praktikám otvorila diskusia.

Podľa **Juraja Nemca**, profesora z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici ide o ďalší príklad bežnej praxe v SR. Štúdie dokladujú, že verejné obstarávanie sa síce formálne robí, ale tak, aby vyhral predurčený dodávateľ a realizovali sa vysoko neefektívne zákazky. Kvalita kontroly výsledku v SR je minimálna (o niečo sa pokúša NKÚ, ale nie dosť razantne a odborne), takže ak je formálna stránka v poriadku, výsledok je vo väčšine prípadov nepodstatný a výhodný len pre niekoho.

6. V Hnúšti minuli eurofondy aj na luxus

Renovácia centra Hnúšte, financovaná prevažne z eurofondov, bola realizovaná viac ako veľkoryso. Napríklad, len za osem lavičiek, kovovú plastiku plameňa a preliezačky zaplatili vyše 151-tisíc eur, za celý projekt potom takmer 720 tisíc eur. Pre ilustráciu, cena jednej lavičky zo vzácneho dreva, ktoré navrhol taliansky dizajnér, sa blíži k osem tisíc eurám, plameň stál 54-tisíc a preliezačka 33,5-tisíc eur.

Lavičky, plameň aj preliezačku sa však ocitli v položke neoprávnených výdavkov, ktoré musí zaplatiť mesto zo svojho rozpočtu, pretože únia ich nepreplatí. Hlavná kontrolórka vo svojej správe skonštatovala, že „v niekoľkých prípadoch mesto nezachovalo maximálnu hospodárnosť pri použití verejných prostriedkov“. Prístup mesta kritizovali aj niektorí poslanci, rovnako ako miestni občania, ktorí si myslia, že mesto by malo investovať peniaze na potrebnšie veci.

Poslanci mestského zastupiteľstva sa dozvedeli o cenách lavičiek a plameňa až zo správy hlavnej kontrolórky. Viacerí tvrdia, že projekt nevideli. Schvaľovali revitalizáciu ako celok bez znalosti jednotlivých položiek.

Vedenie mesta s hlavnou kontrolórkou v tom, že mesto postupovalo neehospodárne, nesúhlasí a argumentuje verejnými obstarávaniami, ktoré trvali takmer rok. Tvrdí, že projekt vždy bralo ako celok a jednotlivé položky neskúmalo, pričom jeho cena sa počas verejného obstarávania znížila o takmer

40%. Súčasťou projektu boli mestský park, verejné toalety, rekonštrukcia ciest a verejné osvetlenie. Neoprávnené výdavky boli súčasťou položky mestský park a okrem nich mesto uhradí aj 5% z celkovej sumy, ako spolufinancovanie projektu.

Komentár

Opatrenie bolo respondentmi hodnotené výrazne negatívne, ako ukážka toho, ako eurofondy prinášajú investície a výdavky, ktoré by prijímatelia z vlastných prostriedkov nikdy nevynaložili.

Podľa **Dušana Slobodu**, *analytika Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika* je zjavné, že účet za vynovenie centra Hnúšte z eurofondov, ktorý sa vyšplhal na závratných 720-tisíc eur, mohol byť výrazne nižší, ak by sa mesto nerozhodlo pre luxusné dizajnérske lavičky (jedna v cene 8-tisíc eur!), pričom za osem takýchto kusov zaplatili 62-tisíc eur. Ďalšou drahou položkou bol dvojmetrový plameň z ušľachtilej ocele za takmer 54-tisíc eur a preliezačka za 33-tisíc eur. Spomenuté položky boli nakoniec kontrolou zaradené medzi neoprávnené výdavky a týchto približne 150-tisíc eur musí nakoniec mesto zaplatiť len zo svojho rozpočtu.

Primátor Michal Bagačka, ktorý je zároveň poslancom Národnej rady SR za Smer-SD, sa obhajuje tým, že projekt mohli realizovať len ako celok, teda vrátane lavičiek, ohňa a preliezačiek. Primátor tvrdí, že projekt, za ktorého obsah a realizáciu bolo a je jednoznačne zodpovedné mesto, mohlo buď prijať alebo ho nerobiť vôbec, čo je nezmysel a alibizmus najhrubšieho zrna.

Mesto plánovalo v roku 2013 vybrať od svojich daňovníkov 165-tisíc eur na dani z nehnuteľností. Vždy, keď pôjdu občania Hnúšte okolo dizajnérskeho lavičiek v centre, mali by si spomenúť, že na tento luxus boli samosprávou vyplytvané prostriedky na úrovni celoročných príjmov mesta vyrubených na dani z budov, pozemkov a stavieb.

Aj podľa **Ľubice Trubínovej** ide o jasné plytvanie vzácnymi finančnými prostriedkami, zhoršené ešte tým, že mestu sa určite nedostáva dostatok financií na oveľa dôležitejšie sociálne, zdravotnícke, environmentálne, školské a podobné potreby. Taktiež ide o odstrašujúci príklad nedostatočne kvalitnej, minimálne nedôslednej/lajdáckej práce ľudí vo verejnej správe – aj vo vedení mesta, aj v zastupiteľstve (s výnimkou pár poslancov a najmä hlavnej kontrolórky). Navyše, prípad silne naznačuje korupciu v súvislosti s príslušnou zákazkou. Čo má samozrejme veľmi negatívny morálny/etický dopad na celú komunitu. Z tohto hľadiska je silným pozitívnym prvkom verejné odhalenie celej kauzy, osobitne kompetentnou osobou a vyvodenie primeraných dôsledkov.

7. Starostka Oravskej Lesnej sa vozí do parlamentu obecným autom

Starostka Oravskej Lesnej Viera Mazúrová, ktorá je zároveň poslankyňou NR SR, využíva na cesty do parlamentu obecné auto. A to aj napriek tomu, že na takéto využitie obecného automobilu nemá súhlas zastupiteľstva a nie je doriešené ani financovanie týchto ciest.

Starostka odôvodňuje využívanie obecného auta na cesty do parlamentu tým, že „cestou vybavuje pre obec množstvo záležitostí na rôznych úradoch a ministerstvách“. S tým však nesúhlasí obecný kontrolór, ktorý namieta, že používanie auta na takýto účel musí mať starostka schválené obecným zastupiteľstvom a musí byť jasné i financovanie. Podľa neho, poslanci parlamentu

totiž dostávajú paušálne náhrady na cestovné, a preto by jej obec za palivo duplicitne platiť nemala.

Hoci starostka tvrdí, že cestovné mimo Oravskej Lesnej si z obce preplácať nedáva, kontrolór o tom vedomosť nemá, pretože to nikdy nepreukázala. Preto podal na starostku trestné oznámenie. Zároveň potvrdil, že podľa doterajších kontrol, uvedený stav trvá naďalej. Nedošlo k prijatiu uznesenia, ktoré by riešilo používanie služobného vozidla, ktoré je vo vlastníctve obce Oravská Lesná na účely, ktoré nesúvisia s výkonom funkcie starostu a ani neprišlo k schváleniu používania vozidla na predmetný účel (cesty do parlamentu).

Komentár

Opatrenie s najmenším počtom pridelených bodov bolo takmer unisono označené za príklad zneužívania prostriedkov obce. O to viac, že neschopnosť a nechota rozlišovať medzi rôznymi verejnými funkciami je zo strany funkcionárov na Slovensku, bohužiaľ, bežná.

Podľa **Dušana Slobodu** pani starostka nie je, bohužiaľ, ojedinelým príkladom toho, ako sa niektorí starostovia menia na arogantných samovládco. Tieto „čierne ovce“ vrhajú zlé svetlo na výkon funkcie starostov ako taký. Akosi však nepočuť, že by sa, na rozdiel od občanov, stavovské organizácie samospráv alebo zástupcovia starostov vyjadrili na adresu správania, aké predvádza starostka Mazúrová. Ako to už v korporativistických modeloch býva, sme svedkami falošnej kolegiálnej solidarity.

Ani podľa názoru **Jozefa Jarinu**, riaditeľa Komunitnej nadácie Bardejov, takéto svojvoľné správanie starostky nie je na Slovensku ojedinelé. Je dôsledkom takmer neobmedzenej moci starostov obcí a primátorov miest, vyplývajúcej zo zákona o obecnom zriadení a stále obmedzujúcich právomocí obecného zastupiteľstva. Tento stav na Slovensku je neudržateľný a volajúci po legislatívnej náprave, predovšetkým v prípade flexibilného zabránenia porušovania zákonov a zneužívania právomoci starostami obcí a primátormi miest.

Jedným z neadekvátnych opatrení zakotvených v zákone o obecnom zriadení je, že zasadanie obecného zastupiteľstva, t.j. orgánu legislatívneho a kontrolného (kontroluje aj starostu), riadi starosta obce, t.j. výkonný orgán obce, ktorý má spravidla vykonávať, resp. zodpovedať za realizáciu uznesení schválených zastupiteľstvom. V susednom Poľsku túto dôležitú anomáliu majú vyriešenú tým, že zasadanie zastupiteľstva riadi zvolený predseda zastupiteľstva!

RETROSPEKTÍVA

Pohľad späť na vybrané opatrenie, hodnotené v tomto projekte v minulosti (rubrika sa opätovne nehodnotí)

Trnava podporuje adopcie psov z útulku oslobodením od dane

Zaujímavú formu motivácie pre adopciu psov z útulku vymyslela samospráva Trnavy. Tunajšie mestské zastupiteľstvo schválilo všeobecné záväzné nariadenie, podľa ktorého za psov adoptovaných z trnavského útulku nebudú musieť ich noví majitelia platiť daň. Oslobodenie od dane má platiť dvanásť mesiacov odo dňa adopcie. Takéhoto zvýhodnenia sa dožadovalo Združenie na ochranu zvierat v Trnave, ktoré prevádzkuje útulok pre opustených psov, ako aj záujemcovia o psov. Noví majitelia psíkov z útulku tak ušetria od 10 až do 50 eur, podľa toho, či

ich budú chovať v rodinnom dome, byte alebo v podnikateľskom objekte. Daň za psa prináša do rozpočtu Trnavy ročne približne 43-tisíc eur.

Súčasnoscť:

Mesto Trnava, ako správca miestnych daní pri registrácii daňovníkov na dani za psa postupuje stále v zmysle VZN č. 409 o miestnych daniach, kde sa v čl. 10 ods. 1 písm. d) uvádza, že pes, adoptovaný z útulku, ktorý je na území mesta Trnava je od dane za psa oslobodený. Toto oslobodenie sa vzťahuje na dvanásť mesiacov platenia dane, odo dňa adoptovania psa v zmysle adopčnej zmluvy. Predmetné VZN je platné aj pre rok 2014. Mesto v roku 2013 evidovalo 6 daňovníkov, ktorí si psíka zobrali z útulku a uplatnili si vyššie uvedené oslobodenie od dane, čím ušetrili spolu 91,51 eura.

Poznámka:

Členovia hodnotiacej komisie hodnotia opatrenia v rámci tohto projektu bez nároku na odmenu. Jednotlivé hodnotenia majú charakter ich osobného postoja a nemusia zodpovedať názorovej línii CPHR alebo organizácie, v ktorej hodnotitelia pôsobia.

Členovia hodnotiacej komisie, ktorí hodnotili opatrenia monitorované v 4. štvrtroku 2013:

Ján Buček, vysokoškolský pedagóg, Prírodovedecká fakulta UK, Katedra humánnej geografie a demogeografie

Jozef Čavojec, redaktor denníka SME, Bratislava

Antonín Eliáš, šéfredaktor časopisu OBEC a finance, Praha, Česká republika

Juraj Fekete, Peter Dóka, Regionálne poradenské a informačné centrum, Dunajská Streda

Juraj Gallo, ekonóm, Mestský úrad Žiar nad Hronom

Jozef Jarina, riaditeľ, Komunitná nadácia Bardejov,

Andrej Juris, predseda predstavenstva, ZSE Distribúcia, a.s., Bratislava

Vojtech Koleják, lekár, Nemocnica s poliklinikou, Trstená

Juraj Nemec, profesor, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica

Vladimír Pirošík, advokát a poslanec MsZ, Banská Bystrica

Ivan Rončák, politológ, Ružomberok

Dušan Sloboda, analytik, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, Bratislava

Martin Šuster, ekonóm, Národná Banka Slovenska, Bratislava

Ľubica Trubíniová, projektová manažérka, iniciatíva Bratislava otvorene

Ľuboš Vagač, riaditeľ, Centrum pre hospodársky rozvoj, Bratislava

Eduard Vokál, primátor, Lipany